

K 43311005: สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์

T167096

คำสำคัญ: นาฏศิลป์ / ประติมากรรม

ลักษณะ: บุญเรือง: การศึกษาท่ารำและนาฏลักษณะที่ปรากฏในงานประติมากรรม
ณ ปราสาทพิมาย (A STUDY OF DANCING POSES AND DRAMATIC FORMS ON
SCULPTURE AT PRASAT PHIMAI) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ศ.ดร.ผาสุข อินทรารุช
และ ศ.ดร.ม.ร.ว.สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์ 270 หน้า. ISBN 974-464-215-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อ ศึกษารูปแบบท่ารำในสมัยโบราณ รวมทั้งหา
ความหมายและโอกาสในการใช้ประโยชน์ของการแสดงท่ารำ โดยมุ่งเน้นศึกษาท่ารำใน
วัฒนธรรมร่วมแบบเขมรในประเทศไทยเป็นหลัก ทั้งนี้ได้ใช้ตัวอย่างการศึกษาจากโบราณสถาน
และโบราณวัตถุ ซึ่งเป็นงานประติมากรรม ภาพสลักเล่าเรื่องและภาพสลักที่แสดงการรำรำ ซึ่ง
ปรากฏ ณ ปราสาทพิมาย เป็นหัวข้อหลักของการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากมีการพบภาพสลักรูป
บุคคลรำรำเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นได้นำมาเปรียบเทียบกับหลักฐานที่พบในวัฒนธรรม
ก่อนหน้า รวมทั้งวัฒนธรรมและแหล่งโบราณคดีข้างเคียง เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในด้าน
ต่างๆ ของท่ารำ

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบท่ารำที่ปรากฏ ณ ปราสาทพิมาย มีความสัมพันธ์กับคติ
ความเชื่อและปรัชญาทางพุทธศาสนา ลัทธิวัชรยาน เป็นหลัก ในขณะที่รูปแบบทางศิลปกรรม
แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลวัฒนธรรมเขมร แต่รูปแบบการรำรำเป็นหมู่คณะสามารถเชื่อมโยง
ความสัมพันธ์ได้กับหลักฐานที่ปรากฏในหมู่เกาะชวา อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่า หลักฐาน
ส่วนหนึ่งซึ่งแสดงภาพสลักเล่าเรื่องมหากาพย์ของอินเดีย โดยเฉพาะรามายณะ แสดงให้เห็นถึง
แบบแผนการแสดงนาฏศิลป์ที่มีลีลาท่าทางรวมทั้งการจัดวางองค์ประกอบการแสดงที่ปรากฏใน
ภาพ คล้ายกับการแสดงนาฏศิลป์โขน – ละคร ไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ อาจมีความสัมพันธ์กัน
หรือไม่ ยังไม่สามารถสรุปได้ ซึ่งจะต้องมีการศึกษากันต่อไป

K 43311005: MAJOR: HISTORICAL ARCHAEOLOGY

TE167096

KEY WORD: DANCING POSES / PERFORMANCE / SCULTURE

LUXAMUN BOONROENG : A STUDY OF DANCING POSES AND DRAMATIC
FORMS ON SCULTURE AT PRASAT PHIMAI. THESIS ADVISORS: PROF. PHASOOK
INDRAWOOTH, Ph.D., AND PROF. M.R. SURIYAVUDH SUKHASVASTI, Ph.D. 270 pp.
ISBN 974-464-215-7

As many of dancing sculptures and base-reliefs are found at Prasat Phimai, Nakhon Ratchasima Province, Northeast Thailand. The main purpose of this research is to study the style and the meaning of the dancing poses as depicted on Khmer sculpture in Thailand. In addition, this study tried to make a comparison between the dancing evidence found in the previous culture and the Khmer culture at Prasat Phimai and its vicinity, in order to find out the relationship among these dancing poses.

The result of this research indicated that dancing poses at Prasat Phimai derived from the concept of Vajrayana Buddhism. However, their dancing styles have been quite influenced by Khmer culture. In addition, some of Prasat Phimai's base-reliefs, shown by many group of dancers are similar to the evidence found on the Java archipelago. Nevertheless, some *Ramayana* scenes also indicated the similar patterns and composition which continue up to the present Thai performances. However, more research work on this subject should be carried out.